882/11

Den 14. december 2011 blev i sag nr. 80.547:

xxxxx xxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxx

mod

Alm. Brand Forsikring A/S
Midtermolen 7
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har tegnet ulykkesforsikring i Alm. Brand Forsikring A/S. Hun klager ved sin advokat over størrelsen af den udbetalte ménerstatning efter et anmeldt ulykkestilfælde.

Selskabet har - i overensstemmelse med en udtalelse fra Arbejdsskadestyrelsen - vurderet méngraden til 12 % og har udbetalt ménerstatning svarende hertil.

Den 8/5 2008 modtog selskabet en skadeanmeldelse fra klageren, der er født i 1970. Af anmeldelsen fremgår bl.a.:

"**Hvordan skete ulykken?**
Da jeg desværre ikke kan huske noget fra selve ulykken, må jeg nøjes med at skrive det jeg kan huske. Jeg stod på en høj skammel og flettede hestens man (vi skulle til stævne). Han var bundet op udenfor (da det var dejligt vejr) til en 100 kg. tung 'træbænk'. Det næste jeg husker er, at jeg sidder i carporten helt forslået på min venstre side fra foden til hovedet. Hesten er løbet igennem carporten og ind i stalden med 'træbænken' efter sig.

Hvad var den direkte årsag til ulykken?
Jeg ved som sagt ikke, hvad den direkte årsag er til ulykken. Men jeg kan forstille mig, at hesten er blevet forskrækket over et eller andet. Vælter mig og trækker 'træbænken' hen over mig. Da min datter kommer ud i dette øjeblik, fortæller hun, at hun ikke synes at kunne se at hesten rammer mig, og hun mener at jeg er faldet ned på højre side, men da det er venstre side jeg har skrammer på, må jeg ha' fået noget over mig.

Hvilken dato kom du under lægebehandling? 14/4 2008."

Efter indhentelse af journaloplysninger fra klagerens egen læge anerkendte selskabet ulykken som dækningsberettigende, og i april 2009 blev der til klageren udbetalt aconto erstatning på 5 %.

Til brug for fastsættelsen af det varige mén indhentede selskabet herefter neurokirurgisk speciallægeerklæring af 7/12 2009. Af speciallægeerklæringen fremgår bl.a.:

"**Resume**
39-årig tidligere rask kvinde, der d. 13/4 - 08 fra en trappestige blev væltet omkuld og formentlig trukket af sin hest. Hun har ingen erindring om selve hændelsesforløbet, men kom til sig selv igen og har hukommelse fra højst et minut efter uheldet.
Siden uheldet har hun gradvist fået det værre og værre og har nu gener i form af daglig hovedpine, konstante nakke-skuldersmerter, tendens til at tabe ting ud af hænderne, periodevis sovende fornemmelse i venstre arm og ben, konstant tinnitus (en ørelæge har imidlertid fundet normal hørelse), hukommelses- og koncentrationsbesvær, daglig svigt af venstre ben med faldtendens samt lændesmerter med udstråling til venstre ben.
Hun er i forløbet blevet vurderet på neurologis afdeling, og der er foretaget CT-skanning af hjernen med fund af normale forhold. En MR-skanning af bryst- og lænderygsøjlen viste 'en lille median prolaps' mellem 5. lændehvirvel og korsbenet, og en MR-skanning af halshvirvelsøjlen viste en 'bredbaset protrusion af diskus (mellem 5. og 6. halshvirvel) med let overvægt paramediant mod venstre...'. Hun har også fået foretaget en neuropsykologisk undersøgelse med fund af vanskeligheder med koncentration, indlæring og hukommelse med tegn til mental udtrætning; men det fremgår ikke, om disse vanskeligheder er en følge af smertetilstanden eller en følge af en egentlig hjerneskade.
Behandlingen har været smertestillende og muskelafslappende medicin, men trods dette har hun ikke kunnet bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet. Selv angiver hun at være sygemeldt, mens det af sagsakterne fremgår, at hun har fået tilkendt førtidspension pga. generne efter uheldet.
Ved den objektive undersøgelse findes hun præget af overvægt. Der iagttages smertereaktion ved berøring svarende til venstre side i lænden og den øverste del af ballemuskulaturen; men bevægeligheden er helt normal svarende til både nakken og lænden. Der er normale kranienerveforhold, og svarende til armene og benene findes tilsvarende normale neurologiske forhold.
…
Konklusion
Der foreligger et konkret uheld; men den præcise skademekanisme er ukendt. Som forløbet er fremlagt, har expl. kortvarigt hukommelsestab for selve uheldet, og de efterfølgende gener tyder ligeledes på, at hun ved uheldet pådrog sig en lettere hjernerystelse.
Generne i lænden og nakken synes også at være opstået i tidsmæssig relation til uheldet og kan forklares som følge af de knubs, hun pådrog sig. Fundene ved MR-skanningerne er imidlertid helt uspecifikke, idet de er normale fund hos en person i den alder uden nakke- eller lændegener.
Under normale omstændigheder vil gener efter et uheld som det aktuelle aftage med tiden igen. Expl. har imidlertid oplevet, at generne efter uheldet gradvist er blevet værre og værre. De mange gener kan ikke objektiviseres, og der er således både en diskrepans mellem generne og den kliniske fremtoning, men også en manglende umiddelbar forklaring på expl.'s oplevelse af forværring af generne over tid.

Med de beskedne objektive fund kan der ikke anvises behandlinger, der varigt vil kunne bedre tilstanden. Det vurderes, at denne er stabil, og at sagen kan afgøres på nuværende tidspunkt."

Sagen blev efterfølgende sendt til Arbejdsskadestyrelsen, som fremkom med sin udtalelse den 23/4 2010. Heraf fremgår bl.a.:

"Styrelsens neurokirurgiske speciallægekonsulent har medvirket til at vurdere det varige mén.

Sagsfremstilling
Det fremgår af sagens akter, at [klager] den 13. april 2008 var i færd med at flette manen på en hest fra en cirka 75 centimeter høj stige, da hesten blev forskrækket. Hun husker ikke, hvad der skete efterfølgende, men hun blev umiddelbart efter fundet på jorden.

Dagen efter ulykken konsulterede hun egen læge, der henviste hende til skadestuen. Hun forklarede her, at hun efter ulykken var forslået på venstre side af kroppen, og at hun havde oplevet hovedpine og lysskyhed.

Begrundelse for varigt mén
Vi har lagt vægt på sagens lægelige oplysninger, herunder især:
- journal fra egen læge for perioden 14. april - 6. november 2008.
- speciallægeerklæring af 7. december 2009 fra neurokirurg ...

Det fremgår heraf, at [klager] har gener i form af hovedpine, nakke-/skuldersmerter, hukommelses- og koncentrationsbesvær, og lændesmerter med udstråling til venstre ben.

Ved speciallægens objektive undersøgelse blev det konstateret, at der er normal bevægelighed af nakke og lænd.

Vi har fastsat det varige men efter et skøn med udgangspunkt i vores vejledende méntabel.

Skadens følger fremgår ikke direkte af tabellen, men kan sammenlignes med følgende punkter.

Efter tabellens punkt A.4.1.1 vurderes postkommotionelt syndrom, det vil sige kognitive og affektive symptomer opstået efter hjernerystelse, med lette symptomer, til 5-8 procent.

Efter tabellens punkt B.1.1.1 vurderes lette, daglige nakkesmerter uden eller med let bevægeindskrænkning, til 5 procent.

Når der er tale om en skade, der omfatter flere af de områder, der er fastsat procenter for i méntabellen, sker der ikke automatisk en fuld sammenlægning af de forskellige procenter.

Den samlede ménprocent vil blive fastsat efter et skøn, hvor det samlede funktionsniveau vurderes.

Med udgangspunkt i ovennævnte tabelpunkter har vi foretaget en vurdering af det samlede funktionstab som følge af ulykken.

Det er vores vurdering, at hun har gener, der er sammenlignelige med ovennævnte tabelpunkter.

Vi har på baggrund af ovenstående fastsat det samlede varige men til 12 procent på baggrund af et skøn over det samlede funktionsniveau.

Vi er opmærksom på, at hun tillige klager over lændesmerter som følge af ulykken. Vi finder det imidlertid ikke i tilstrækkeligt omfang sandsynliggjort, at disse gener kan tilskrives det pågældende ulykkestilfælde. Vi har lagt vægt på, at hun ikke i umiddelbar tidsmæssig tilknytning til ulykken klagede over lændesmerter, da hun dagen efter ulykken konsulterede skadestuen og efterfølgende egen læge. Vi har derfor vurderet, at der ikke er årsagssammenhæng til hendes gener i lænderyggen, og har derfor ikke fastsat en varig méngrad herfor."

Selskabet fastsatte herefter méngraden til 12 % og udbetalte den resterende erstatning.

Klageren var utilfreds med afgørelsen, hvorfor hendes advokat ved brev af 4/3 2011 til selskabet (forgæves) ansøgte om retshjælpsdækning. I dette brev hedder det bl.a.:

"Som advokat for [klager], skal jeg hermed ansøge om retshjælpsdækning til sagsanlæg mod Alm. Brand, Skade - Ulykke, med påstand om betaling af yderligere 10-12% varigt men efter ulykken den 13. april 2008. Såfremt det varige men forhøjes med 12% vil dette udløse en betaling på kr. ca. 144.000.

Min klient var den 13. april 2008 i gang med at flette manen på sin hest fra en ca. 75 centimeter høj stige. Hesten blev forskrækket og min klient ved ikke hvad der herefter skete, men hun blev fundet/kom til sig selv ca. 8 meter fra det sted hvor hun havde stået på stigen. Min klients søn var tilkaldt af larmen og fandt sin mor forvirret og forslået.

Ulykken har efterfølgende vist sig at have medført varige gener, i hvilken forbindelse Arbejdsskadestyrelsen er anmodet om en vejledende udtalelse. Denne udtalelse fremkom 23. april 2010 og fastsatte varige men til 12%.

Arbejdsskadestyrelsen gør i udtalelsen opmærksom på, at min klient klager over lændesmerter, men at man ikke finder det tilstrækkeligt sandsynliggjort, at der er årsagssammenhæng mellem generne og ulykken.

Efterfølgende har journal fra egen læge været fremlagt for Arbejdsskadestyrelsen, der ved skrivelse af 28. januar 2011 oplyser, at egen læges journal havde været med i vurderingen af 23. april 2010.

Det er dog fortsat min klients vurdering, at lændesmerterne er opstået i forbindelse med ulykken den 13. april 2008, og der skal fastsættes et varigt men for disse følger, jf. méntabellens 8.1.3.3 - B.1.3.4.

Som dokumentation for at disse lændesmerter har været påtalt siden ulykken vedlægges journal fra egen læge hvoraf notat af 29. april 2008 blandt andet fremgår:

.. 'Har efterhånden fået tiltagende rygsmerter. Smerterne let strålende ud i ve.ben..'

Notat 19. maj 2008:

'Fortsat ryggener. kons m. henv til rygteam.hk…'

Min klient oplyser at der ikke er notat om rygsmerter før ovennævnte, idet man på … Sygehus koncentrerede sig om skaderne i hovedet først. Det er almindelig kendt at de alvorligste følger behandles først, og at man derefter så koncentrerer sig og de andre gener.

I notat af 4. juni 2008, anamnese fra Rygteam …, kiropraktor, anføres:

…Først dagen efter lægger pt. mærke til sine lændesmerter, som er lok. i lav ve. lænd omkr. det ve. S1-led udstr. til ve. sædeparti til bagsiden af det v. lår til bagsiden af det ve. knæ (sm. er klart mest udtalte i ve. lænderyg).

Der er ikke i journal fra læge i 5 år forud for ulykken omtalt gener fra ryg eller lænd.

Det er således min opfattelse, at journal fra egen læge beviser at der ikke er konkurrerende årsager til smerter i lænderyg, og at man grundet den alvorlige skade i hovedet ikke koncentrerede sig om andre følger, herunder ondt i ryggen/lænden fra sygehusets side, hvorfor der ikke er noteret herom i journal fra samme."

Den 16/5 2011 har klageren indbragt sagen for nævnet. Af klageskemaet fremgår bl.a.:

"**1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. ...**
Arbejdsskadestyrelsens ménvurdering kan ikke tiltrædes. Alm. Brand henholder sig til afgørelsen.
Min klients familieforsikring – også Alm. Brand vil ikke give/behandle retshjælp før sagen har været forelagt Ankenævnet for Forsikring.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? ...
Yderligere ménerstatning grundet rygproblemerne."

Selskabet har over for nævnet fastholdt sin afgørelse. Til støtte herfor har selskabet i brev af 7/6 2011 bl.a. anført:

"**Begrundelse**
Det fremgår af de lægelige akter, at kunden ikke i umiddelbar sammenhæng med skaden, har beskrevet gener fra lænderyggen. Det er således svært rent lægeligt, at dokumentere en sammenhæng mellem generne fra lænderyggen og den anmeldte hændelse.

Denne diskrepans er ligeledes beskrevet i speciallægeerklæringens konklusion.

Vores lægekonsulenter er enige med speciallæge … og Styrelsens læger i, at der ikke er dokumenteret nogen sammenhæng mellem de anførte lændesmerter og anmeldte hændelse.

Vi finder derfor ikke, på baggrund af de foreliggende lægelige oplysninger, at der er belæg for at tilsidesætte Arbejdsskadestyrelsens afgørelse.

Konklusion
Arbejdsskadestyrelsen har vurderet, at det varige mén efter hændelsen den 13. april 2008 er 12 %. Lægelig dokumentation for en sammenhæng mellem de oplyste ryggener og anmeldte skade ses ikke i de foreliggende lægelige akter.

Derfor fastholder vi vores afgørelse."

Nævnet har fået forelagt de bilag, som parterne har fremlagt, herunder sagens lægelige oplysninger.

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**Afsnit 2. Dækningsskema**
Forsikringen dækker
Hoveddækning
12. Ulykkestilfælde
12.1. Ulykkestilfælde, hvorved forstås en tilfældig, af forsikredes vilje uafhængig, pludselig udefrakommende indvirkning på legemet med en påviselig beskadigelse af dette til følge.
…
Afsnit 3. Dækninger
…
Nr. 2. Invaliditetserstatning (ménerstatning)
2.1.
Såfremt et ulykkestilfælde har medført varig og ikke ubetydelig skade af medicinsk art, har forsikrede ret til erstatning, såfremt den medicinske invaliditet fastsættes til mindst 5% varigt mén, jf. dog pkt. 2.4.

Méngraden fastsættes efter Arbejdsskadestyrelsens mén-tabel på skadetidspunktet.
…
Invaliditetserstatningen udgør den til méngraden svarende procent af den fastsatte forsikringssum.

Hvis méngraden ikke direkte kan fastsættes efter Arbejdsskadestyrelsens méntabel, fastsættes den medicinske méngrad efter tilsvarende principper, som er lagt til grund for méntabellen, på baggrund af den fysiske funktionshæmning."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen finder nævnet ikke grundlag for at træffe en anden afgørelse end den, der er kommet til udtryk i Arbejdsskadestyrelsens vurdering, hvorefter klageren ved ulykken den 13/4 2008 har pådraget sig gener svarende til en méngrad på 12 %. Da selskabet har udbetalt ménerstatning svarende til denne méngrad, kan nævnet ikke pålægge selskabet at udbetale yderligere ménerstatning til klageren.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Poul Sørensen

udskriften bekræftes

Henning Jønsson